

Sağda Kürtçülüğün Temelleri

İçeriği Yazan: [Burak İNAN](#) [1] Zaman: Paz, 07/12/2008 - 07:00

Yazar: Burak İNAN

Türkiye’de ilk Kürt isyanları Osmanlı’nın son dönemlerinde çıkmıştır. “Hasta adam” Osmanlı’nın zayıflamasıyla, özellikle Rusya’nın düzenlediği tezgâh ve desteği ile birlikte isyan denemeleri olmuştur; fakat başarılı olmamışlardır.

Kürt isyanlarının yeniden başlaması Koçgiri Ayaklanması’yla gerçekleşmiştir. Yunan Ordusunun ilerleyişinden önce Kürtler, Koçgiri Bölgesi’nde ayaklanma çıkartırlar. Ayaklanmanın ilerlemesiyle birlikte, Ankara Hükümeti’ne verdikleri notada İstanbul Hükümeti’nin kabul ettiği Kürt özerkliğinin Ankara Hükümeti tarafından da kabul edilmesini istemişlerdir. İstanbul Hükümeti, gerek Sevr Antlaşması’yla gerekse İngilizlerle yaptığı gizli antlaşmalarla Kürt devletini tanımıştır. İsyanda Yunan ilerleyişi ve işgalcilerin hedeflerini kolaylaştırmak amacı, apaçık ortada durmaktadır.

Daha sonra çıkan Şeyh Sait İsyanı’nda ise özerklik, haklar gibi taleplerden çok daha fazlası istenecektir. Kurtuluş Savaşı’nın zaferle sonuçlanması ile birlikte, Sevr’in zorladığı Kürt devletinin yanı sıra, bu anlaşmayı imzalayan İstanbul Hükümeti de ortadan kaldırılmıştır. Halifelik ve saltanatın kaldırılması işlerin rengini değiştirmiştir. Kürt isyanları İslamcı bir misyona ağırlık vererek, bağımsız bir Kürt-İslam devleti talepleri ile ayaklanmışlardır. Emperyalizmin dayattığı koşulları uygulamak için, ittifak hâlinde olan bu iki akım, ideolojik boyutta da birbirlerine eklemlenmişlerdir. Kürtlerin çoğunluğunda bulunan geri-feodal yapı, zaten durum itibari ile her türlü gericiliği besleme ve büyütmeğe doğal bir ortam sunmaktadır. Bireyin olmadığı, aşiretin olduğu; din-töre-namus üçgeninde kısırılmış insanların bulunduğu ve ağaların büyük topraklarının, köylüler tarafından sürüldüğü bu “düzen” doğal olarak İslamcılık ile ittifak hâlinde olacaktır.

Cumhuriyet sonrası çıkan Dersim İsyanı da buna bir örnek teşkil etmektedir. Burada Dersim (Tunceli)’deki Kürtlerin Alevi olması, olayın bir Alevi isyanı olarak yanlış biçimde tanımlanmasına yol açmaktadır. İsyanın lideri Seyit Rıza bir “derebeyidir” ve Kürt’tür. Özerklik isteyen, vergi vermek istemeyen bu feodal yapı, Cumhuriyet’e karşı direnmıştır. Seyit Rıza, İngiliz başbakanına yazdığı mektupta, İngilizlere olan sevgisini ve sadakatini belirtmekle kalmamış, imzasını da “Dersim Generali” unvanı ile atmıştır. Aslında olay gayet açıktır. Bu isyanın “solda” sahiplenilmesi ile ilgili yorumları bir sonraki yazıma saklıyorum ve devam ediyorum.

Bu sırada Kürt Teali Cemiyetini atlamak olmaz. İstanbul’da kurulan cemiyet “bağımsız Kürdistan davası”nı buradan yürütmeyi amaçlamıştı. Elbette “bağımsızlık” Türk devletinden bağımsızlık ve İngiliz emperyalizmine her anlamda kulluk etmek anlamına geliyordu. Kürt Teali Cemiyeti aynı zamanda gizli Azadi Cemiyeti’nin de legal görünümüdür. Bu cemiyet, varlığını 1925’te çıkacak olan Şeyh Sait İsyanına ve onun bastırılmasına kadar sürdürmüştür. Kurucuları arasında Said-i Kürdi’nin de içinde bulunduğu cemiyetin başkanlığını Kürt Nakşibendî şeyhi Mevlana Halid’in takipçisi, Seyit Abdülkadir üstlenmişti. Abdülkadir’in babası Ubeydullah da bir dönem kendisini İran toprakları içinde “Kürdistan Kralı” ilan etmişti. Şeyh Sait bu şeyhin talebesidir; tesadüfe bakar mısınız?

Tarikat-aşiret-siyaset üçgeni, Osmanlı’nın son dönemlerinden beri etkili olmuştur ve güç kazanmıştır. Kürtlerin tarikatlara olan ilgisi şaşırtıcı derecede fazladır; bu, bağlı bulundukları “sosyal” yapı ile ilişkilendirilebilirse de emperyalizm faktörü ve güç odağı olma çabaları da göz ardı edilmemelidir.

Burada bir dönüm noktası ise Demokrat Parti (DP) iktidarı olmuştur. Bilindiği gibi; Atatürk döneminde tekke ve zaviyeler kapatılmış, tarikatlar dağıtılmış, Kürt isyanları bastırılmış, Takrir-i Sükûn uygulamaya konulmuş, Doğuda Umum Müfettişlikleri kurulmuştu.

DP, Batı ile olan “bağımlılık” zehrini yeniden tesis etmekle kalmamış, devrimlerin rövanşlarını almaya kalkışmıştır. Karşıdevrim sürecinin büyük ivme kazandığı bu dönemde, gericilik DP eliyle büyütülürken ve “kırsal”ın oy deposu haline dönüştürülürken; elbette Kürtçülerle işbirliğine

girişilmiştir. Kendisi de bir “ağa” olan Menderes, bir yandan emperyalizmin dümenine giriyor bir yandan da Şeyh Sait isyanından beri besledikleri nefreti ortaya dökme alanları arıyorlardı; varacakları adres yine DP çatısı olacaktı.

DP, Nurculuk ilişkileri de konuyla alakalı olarak incelemeye değerdir, Said-i Kürdî'nin kurduğu bu “tarikat” “Risaleler” ile yeni bir akım yarattığını iddia ediyor ve bizzat Kürdî'nin kendisi ile açıktan Kürdistan ve İslam devleti propagandası yapıyordu. Bugün Türkiye'nin başındaki en büyük belalardan olan Fettullah Gülen, Said-i Kürdî'nin talebesi olup, Komünizmle Mücadele Derneklerinde yer almış, şiddetli bir devrim-karşıtıdır. 1957 seçimlerinde açıktan DP'yi destekleyen Kürdî'nin bu yaklaşımı, daha sonrası için tarikatlar-sağ partiler dayanışmasının bir öncülü gibidir. Türkiye'de geçen bütün o süre, bu dayanışmayı kırmak bir yana, sürekli perçinlemiş ve güçlendirmiştir. Gerek İslamcılık gerekse Kürtçülük, ufak ve gizli gruplardan, daha büyük gruplara; en sonunda iktidarlara kadar gelmiştir. 12 Eylül Darbesi ülkede “faşizmin karanlığını” bağırarak, gericiiliğin önü belki Menderes'in bile yapamadığı kadar açılacak, bu dönem güçlenen PKK belası, 84'de ilk baskınını yaparak Türkiye'de yeni bir dönemim başlangıcını yapacaktır. Bu döneme denk gelen liderimiz ise, meşhur “işini bilen” Turgut Özal'dır. Amerikancı piyasacılığın ülkeye sokulmasından sonra -yani 12 Eylül'den sonra- işbaşı yapan Özal, bütün devletçi yanları ve kamu kurumlarını budamaya başlarken, asla ve asla Kürtçü-İslamcı örgütlenmeleri unutmamıştır. Nakşîlik, bu dönemde zirve yapmıştır. Erbakan'ın yükselişi, Kuzey Irak'taki ABD kontrollü “özerk” bölge, Kürt sorununu daha başka sorunlarla birlikte sarmalamıştır.

Bütün bu olan bitene karşı, devletin bir Kürtçülüğü diğerine tercih etme veya PKK'ya karşı Hizbullah'ı kullanma gibi başarısız girişimleri olmuştur. Bugün geldiğimiz süreçte, yine ABD'nin Irak'a müdahalesi çerçevesinde, çok yüksek oy oranıyla başa gelmiş bir “İslamcı” hükümet, tekrardan “azmış” bir terör ve artık açıktan başkaldırmalara varmış bir Kürtçü hareket, rahatça, olan açıklığı ile gözlemlenmektedir.

Benzerlikler bizi şaşırtmamalıdır; aksine bu meseledeki “ağaların” hâlâ o eski “ağalar” olduğunu hatırlamamız gerekmektedir.

Bugüne kadar, genelde “solculuğa” yüklenen bu “Kürtçüleri taşıma” atfı, daha çok “sağ” için geçerlidir. Bugün AKP'nin Doğu ve Güneydoğuda aldığı oylara bakarsak, bu gerçeği bir kez daha görmüş oluruz. Neredeyse yüzyıldır süren bu birliktelik, bir süre daha devam edecektir. Ta ki bu ülkenin gerçek sahipleri, vatanseverler, Kemalizme bağlı; demokrat; aşiretleri yıkmış; gericiliği silmiş bir ülke haline getirene kadar.

Her türlü etnik/dinsel/ mezhepsel bölücülüğe ve gericiliğe karşı Cumhuriyetimizi korumak ve kollamak, mücadele etmek boynumuzun borcudur. Terör yüzünden akan kanlar, şeriatçıların yaktığı canları durdurmak ve cezalandırmak vazifemizdir.

Emperyalizmi unutmadan...

Aydınlık Yarınlar... Bıkmadan...

iletisim@politikadergisi.com

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 10'da yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 10'u indirmek için [buraya tıklayınız.](#) [2]]

Yorumlar

- [İç Siyasa](#) [3]

Kaynak URL (09/05/2024 - 18:49 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/makale/sagda-kurtculugun-temelleri>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/burak-inan>

[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD10.zip>

[3] <http://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/ic-siyasa>